

Реалізація основних напрямків виховної роботи у 2024/2025 н.р.

Організація виховної роботи в закладах загальної середньої освіти має бути спрямована на формування національно свідомої та соціально активної особистості з високою громадянською відповідальністю, громадянина України-носія цінностей та загальнолюдських надбань, з глибокими духовними, патріотичними почуттями, здатної до неперервного розвитку і самовдосконалення.

Виховна робота як складова освітнього процесу в закладі загальної середньої освіти має здійснюватись з чинними правовими документами, зокрема:

- Конституції України;
- Закону України «Про фахову передвищу освіту»;
- Державної національної програми; Освіта» (Україна XXI століття»;
- Указу Президента України від 18.05.2019 № 286/2019 «Про стратегію національно-патріотичного виховання дітей та молоді на 2020-2025 роки»;
- Указ Президента України від 24 лютого 2022 року №64/2022 «Про введення воєнного стану в Україні»;
- Концепції національно-патріотичного виховання дітей і молоді;
- Методичних рекомендацій щодо національно-патріотичного виховання у загальноосвітніх закладах;
- Програми «Нова українська школа у поступі до цінностей»;
- Перспективного плану закладу з метою організації виховної роботи в закладі щодо створення умов для максимального розвитку особистості учнів.
- Програми «Виховання смисловитих цінностей дітей і підлітків на шляху до євроінтеграції».
- Пріоритетом стратегії виховання у 2024-2025 н.р. слід вважати національно-патріотичне та громадянське спрямування.

Основними завданнями виховної роботи закладів загальної середньої освіти є формування життєвих компетентностей здобувачів освіти

Організація освітнього процесу в умовах воєнного стану потребує іншого змісту виховної роботи. Основним цільовим напрямом має бути забезпечення безпекової складової здоров'я особистості, її фізичного, психічного, соціального і духовного благополуччя.

Враховуючи виклики і загрози під час воєнного стану, радимо заступникам директорів з навчально-виховної, виховної роботи, керівникам методичних об'єднань заступників директорів здійснювати методичну допомогу класним керівникам щодо планування виховної роботи помісячно, з урахуванням ситуації. Рекомендуємо педагогам використовувати під час організації та проведення виховної роботи з учнями матеріали з безпеки життєдіяльності, розміщені на сайтах:

- Міністерства освіти і науки України, в рубриці «Цивільний захист та безпека життєдіяльності»;
- Державної служби України з надзвичайних ситуацій;
- національної освітньої платформи «Всеосвіта»;
- Української Гельсінської групи з прав людини: модуль 9 «Основи безпеки та правила поведінки в період збройного конфлікту та в інших надзвичайних ситуаціях».

Бажано скористатися матеріалами для соціально-емоційного та етичного виховання дітей, розміщених на сторінках телеграм-каналу «Дорослі в ресурсі заради дітей».

Під час воєнного стану акцентуємо увагу організаторів виховної роботи в закладах освіти на педагогічних вимогах до створення виховного середовища, визначених програмами виховання.

Важлива роль у цьому процесі відводиться діагностиці, засобами якої заступники директора можуть визначити потенціал, потреби, мотиви усіх суб'єктів виховного процесу: дітей, батьків, педагогів, закладів позашкільної освіти, соціальних інституцій, центрів, неформальних об'єднань.

Радимо ознайомитися з ефективними методиками педагогічної діагностики виховного процесу в новій українській школі за покликанням: <https://cult.ly/gHobLOR/>.

Наголошуємо, що виховне середовище завжди знаходиться в динаміці й повинно відповідати на виклики як глобальних, так і локальних змін.

Акцентуємо увагу на необхідності переосмислення й перезавантаження змістового наповнення виховної системи в контексті життя сучасних дітей, які є представниками нового покоління – «центеніалів». Це – діти,

які повністю залежні від мультимедійних технологій та цифрової техніки. Нове покоління – це «молодь комунікативних навичок», а також негативні наслідки кліпового мислення, про що зазначено в Програмі І.Беха «Нова українська школа у поступі до цінностей».

Наголошуємо відповідальним за виховну роботу на необхідності організації виховного процесу наскрізним – за умови об'єднання.

Особливо важливим стало продовжити формувати громадянина – патріота України, підготовленого до життя, з високою національною свідомістю, який здатний захищати Україну і будувати її майбутнє.

Система виховної роботи в закладі позашкільної роботи має бути зорієнтована на формування національної ідентичності підростаючого покоління, патріотичної свідомості, здатності до самореалізації та самовдосконалення.

Роботу учасників освітнього процесу слід спрямовувати на створення цілісної виховної системи, яка ґрунтується на сучасних філософсько-гуманістичних ідеях існування людини, її прагненні до досягнення вищих сенсів життя. Активно застосовувати теорію І.Д.Беха, відомого вченого в галузі методології, теорії і технології сучасного виховання особистості, що зростає, доктора психологічних наук, професора, директора Інституту проблем виховання.

До створення системи, моделі долучити всіх учасників освітнього процесу, оскільки діалог, взаємодія сприятимуть якісним змінам в організації життєдіяльності закладу та є підґрунтям досягнення мети. Рекомендуємо послуговуватись такими методологічними підходами: системний, особистісно зорієнтований, діяльнісний, компетентнісний.

Пріоритетна роль у розробці моделі має належати системному підходу як важливій умові її ефективності.

Рекомендуємо використовувати комплексні педагогічні засоби, що містять складники: основні поняття, принципи нової парадигми виховання на цінностях, прийоми і методи побудови освітнього простору.

Будувати виховну систему так, щоб сама її організація, приклади авторитетних наставників-педагогів, освітнє середовище виховували учнівську молодь в дусі патріотизму, глибокого розуміння історії свого краю, національної ідентичності, самобутності.

Виховні системи класних колективів мають бути складовими частинами моделі виховної роботи закладу. Вони забезпечують партнерську взаємодію закладу освіти із соціумом та всіма учасниками освітнього процесу. Моделі виховної роботи, створені класними керівниками, мають бути послідовною орієнтацією на певну систему цілей, цінностей, гуманістичну, суб'єктну взаємодію з соціумом.

Для забезпечення якості виховання в закладах загальної середньої освіти варто провести практично-орієнтовані семінари, тренінги, освітні пленери, воркшопи, ділові ігри для педагогів з метою осмислення сучасних викликів виховання, персоніфікації підходу до роботи.

Рекомендуємо такі сучасні форми методичної роботи з класними керівниками, вчителями-предметниками:

«Мистецтво педагогічного спілкування», «Проектна технологія: суть, досвід використання, перспектива», «Портфолію класного керівника як засіб професійного розвитку»; круглі столи «Виховання на цінностях: нова якість виховного процесу в сучасній школі», «Толерантна педагогіка у виховному процесі», майстерки: «Використання сучасних виховних технологій у виховному процесі», «Духовне виховання в школі».

Технології, які рекомендуємо, орієнтовані на актуалізацію особистісних можливостей учнів, формування в них потреби й готовності до активної життєдіяльності та самореалізації, створення умов для усвідомлення сутності цінностей, їхньої доцільності, добровільного прийняття.

Методичну роботу консультантів, заступників з виховної, навчально-виховної роботи, керівників методичних об'єднань заступників з виховної роботи спрямувати на формування класного керівника-новатора на усвідомлення ним важливості сучасних викликів, обізнаності інструментарію і технологій змісту та форм виховної діяльності:

– забезпечити наявність планів ви-

ховної роботи класних керівників 5-11 класів, педагогів-організаторів, планів роботи та графіків проведення засідань методичних об'єднань класних керівників, розкладів роботи гуртків та спортивних секцій.

Рекомендуємо створити електронну базу виховних заходів, батьківських зборів, розроблених класними керівниками відповідно до основних напрямків виховання.

Пропонуємо активізувати роботу щодо виявлення, узагальнення та поширення ефективного педагогічного досвіду з питань національно-патріотичного виховання, використання інноваційних технологій та нових форм роботи в умовах воєнного стану, волонтерську діяльність.

Підвищити рівень правової культури, профілактику правопорушень та протиправної поведінки. З цією метою організувати роботу з батьками на основі інноваційних форм та методів.

Важливо, щоб заступники директора з навчально-виховної, виховної роботи, консультанти з виховної роботи розширили партнерські взаємини з іншими школами міста, громади, країнами за кордоном, громадськими організаціями.

Рекомендуємо, щоб у річному плані було враховано нормативно-правову базу, методичні рекомендації МОН України, Інституту модернізації змісту освіти, Хмельницького обласного інституту післядипломної педагогічної освіти.

Пропонуємо періодично здійснювати моніторинг ефективності моделі виховної системи закладу загальної середньої освіти.

В умовах дистанційного, змішаного навчання основну увагу треба приділити індивідуальній виховній роботі. Особливої уваги потребують діти, що за кордоном. Наше завдання – не втратити шкільництво, їх національну ідентичність.

Рекомендуємо:

– забезпечити проведення загальнонаціональних заходів за загиблими внаслідок збройної російської агресії;

– формувати критичний фільтр протистояння російській ворожій пропаганді;

– спланувати роботу органів учнівського самоврядування відповідно до рекомендацій МОН України.

– передбачити заходи щодо зустрічі з волонтерами, відвідування учасників

бойових дій, пам'ятних та ювілейних дат 2024-2025 н.р.;

– планування роботи здійснювати згідно з програмою «Нова українська школа у поступі до цінностей», «Виховання смисложиттєвих цінностей дітей та підлітків в умовах євроінтеграційного процесу»;

– виконання вимог державного стандарту щодо підготовки здобувачів освіти до подальшої освіти і трудової діяльності.

– виховання в учнів ціннісного ставлення до державних символів України, почуття власної гідності, обов'язків, прав і свобод людини та громадянина, відповідальності перед законом за свої дії;

– виховання ціннісного ставлення до родинних цінностей українського народу, відповідального ставлення до свого здоров'я, здорового способу життя. збереження і зміцнення здоров'я учнів;

– при плануванні виховної роботи в закладі, класі передбачити заходи щодо поведінки у воєнний час, правил безпеки при виявленні невідомих предметів, безпечного поведіння на воді.

Консультантам з виховної роботи у громадах, заступникам директорів з навчально-виховної, з виховної роботи, керівникам методичних об'єднань заступників директорів спрямувати роботу педагогів-організаторів, класних керівників за такими напрямками:

– забезпечення умов для засвоєння учнями знань та розвитку їх здібностей;

– створення умов для організації змістовного відпочинку;

– профілактика булінгу, бездоглядності, проведення відповідних заходів;

– важливо тримати на контролі охоплення дітей позашкільною освітою, особливо підлітків, схильних до правопорушень та підлітків з девіантною поведінкою; дітей із сімей, батьки яких є учасниками бойових дій та зниклих безвісти; організацію змістовного дозвілля в позаурочний час.

– рекомендуємо використовувати посібник «Уроки історії» (видавництво «Доба»).

**Надія ОРЛОВСЬКА,
методистка НМЦ виховної
роботи, позашкільної освіти
та моніторингових досліджень
Хмельницького ОІППО
імені А.Назаренка.**